

ŠOLA V NARAVI

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI • Revija za spodbujanje in razvoj šole v naravi • Letnik I • December 2009

9

DOM ŠTRK

Dom Štrk je dobil ime po štrku – samcu štoklje.

Foto: Vlado Štumberger

Dom Štrk leži na Ptujem polju in je le 5 km oddaljen od starega mesta Ptuj. Pokrajina je ravninska in že nakazuje prehod v Panonsko nižino.

V glavni stavbi doma Štrk nudimo 57 ležišč, dve učilnici in jedilnico. V sosednji stavbi je večnamenski prostor za učne, športne in rekreacijske dejavnosti. Obiskovalci uporabljajo tudi večnamensko igrišče

za košarko, odbojko, mali nogomet ter zunanjo in notranjo plezalno steno.

Dejavnosti v domu so razgibane, ustvarjalne in sproščujoče, vse povezane z življenjem v naravi in programom osnovnih in srednjih šol.

Vsebine učnega programa doma so iz naravoslovja, družboslovja in športa, prilagojene zahtevnostni stopnji udeležencev.

Okolica ponuja veliko možnosti za naravoslovno delo. Le 4,5 km od doma se nahaja Ptujsko jezero, ki je največje akumulacijsko jezero v Sloveniji. Nastalo je z zaježitvijo reke Drave in zavzema 462 ha površine. Je zelo zanimivo za proučevanje ptic (okoli 200 vrst), ki so tu na preletu, prezimovanju ali so stalnice. Blizu je krajinski park Šturmovci, kjer si lahko ogledamo veliko rastlinskih in živalskih vrst, ki so zaradi civilizacije postale ogrožene in zelo redke. Zlasti mnoge vrste ptic, rastlin in kačjih pastirjev, ki so na rdečem seznamu redkih in ogroženih vrst, so tu našle zadnje pribežališče.

Foto: Vlado Štumberger

Ptujsko polje se ponaša z izredno bogato kulturno dediščino. Ptuj je prava arheološka zakladnica in priča o dolgi in razgibani zgodovini teh krajev. Udeležencem šole v naravi razkažemo znamenitosti tega najstarejšega slovenskega mesta.

Mnogi se radi peš ali s kolesi odpravijo v pet kilometrov oddaljeno Dornavo, kjer leži eden izmed najlepših baročnih dvorcev z angleškim in francoskim tipom parka. Dornava je znana tudi kot središče luka ali čebule.

Posebno doživetje je ogled Dominkove domačije v Gorišnici. To je 300 let stara tipična panonska hiša, ohranjena kot muzej, in slikovito ponazarja življenje v preteklosti.

Zanimivost doma Štrk je tudi kurentova delavnica, saj je kurent ali korant, kot mu pravijo domačini, doma na Ptujem polju. Vas Spuhlja je namreč poleg Markovcev ena izmed vasi, kjer so se v avtonomnem okolju ohranili demonski lik koranta in nekaj pustnih likov, ki so edinstveni in jih najdemo le v teh krajih. V kurentovi delavnici učenci spoznajo kurenta in druge pustne like Ptujkega polja ter potujejo skozi čas razvoja maske od primitivnih ljudstev do danes. Učenci imajo tudi možnost, da si ogledajo pravo korantovo opravo in s tem začutijo to silno – demonsko moč.

V okviru športnih vsebin izvajamo pohodništvo, lokostrelstvo, plezanje po umetni steni, namizni tenis, igre z žogo, kolesarjenje, pozimi pa tudi tek na smučeh. Za mnoge nepozabno doživetje pa je vožnja s kanuji po Ptujem jezeru.

V domu Štrk tudi organiziramo med poletnimi počitnicami aktivne počitnice. Učenci različnih starostnih stopenj se lahko udeležijo skrbno pripravljenih, zanimivih in pestrih dni v sklopu aktivnih počitnic, ki jih bomo izpeljali tudi naslednje poletje.

Če želite poskusiti dobro hrano, uživati v čudoviti naravi, zanimivi kulturni dediščini in v atraktivnih športih, nas obiščite.

Šola v naravi

Tekoče poteka,

Radosti in smeha ne manjka,

Ker rešena je prav vsaka uganka.

mag. Darja Frim, vodja doma Štrk

Izdajatelj:
CENTER ŠOLSkih IN
OBŠOLSkih DEJAVNOSTI

Frankopanska 9
1000 Ljubljana
Slovenija
E-naslov: info@csod.si
Spletna stran: www.csod.si
Telefon: 01 2348 600
Telefaks: 01 2348 630

Odgovorna oseba:
Matjaž Zajelšnik

Uredništvo:
Irena Kokalj
mag. Ida Kavčič
mag. Mojca Rudolf
Mirjana Jesenek Mori
Igor Rudman
mag. Karmen Arko

Recenzija:
dr. Jelka Strgar

Naklada:
600 izvodov

Lektoriranje:
Darinka Verdonik, prof. slov.

Oblikovanje in tisk:
Tiskarna Pleško d.o.o.

KAJ JE UČENJE NA PROSTEM?

Raziskavo o učenju na prostem je naredil dr. Roger Greenaway, avtor številnih publikacij. Ideja za izvedbo projekta je prišla s strani angleškega Sveta za učenje na prostem in je bila financirana s strani Inštituta za učenje na prostem (IOL).

Foto: Matej Mlakar

Učenje na prostem je širok pojem, ki vključuje: igranje na prostem v otroštvu, šolske projekte, okoljsko vzgojo, rekreacijske in doživljajske aktivnosti, osebne in družbene razvojne programe, pohode, oblikovanje skupin, usposabljanje za vodenje, razvoj upravljanja, izobraževanje za trajnostni razvoj, terapevtske aktivnosti. Izobraževanje na prostem nima jasno določenih meja, ima pa skupno osnovo.

Pri vseh oblikah učenja na prostem je pomembna neposredna izkušnja. Učenje na prostem je lahko v popolnem nasprotju z učenjem v učilnici. Neposredna izkušnja zunaj omogoči večjo motivacijo in ima večji vpliv in verodostojnost. S spretnim poučevanjem in spodbujanjem lahko izkušnje na prostem postanejo vir za navduševanje, osebno rast in boljše dosežke na področju učenja.

Učenje na prostem omogoča aktivno učenje. Učenci se učijo s pomočjo svojih dejanj, s pomočjo tistega, kar v naravi vidijo, in tistega, kar odkrijejo. Udeleženci spoznavajo naravno okolje, sebe in drug drugega in se učijo različnih spretnosti. Aktivno učenje pomaga pri razvoju različnih veščin, kot so eksperimentalno učenje, refleksija, ocenjevanje in sodelovalno učenje.

Učenje na prostem je resnično učenje. Ne samo da se učenje na prostem odvija v naravnem okolju, kjer učenci lahko vidijo, slišijo, potipajo in povohajo določeno stvar, to je tudi prostor, kjer se soočijo z dejanskimi rezultati in posledicami svojih dejanj. Tako učenje pripomore, da veliko šolskih predmetov resnično zaživi. Zagotavlja tudi izkustvene možnosti za izpolnitev ciljev nacionalnega kurikulumu, v katerem je zapisano, da naj se učencem omogoči, da se pozitivno odzovejo na priložnosti, izzive in odgovornost, da zmanjšajo tveganje in se soočijo s spremembami in težavami.

Učenje na prostem širi obzorje in spodbuja nove interese. Naravno okolje in dejavnosti na prostem so neomejen

vir za pridobivanje izkušenj in razvnanje radovednosti. Učenci so pogosto presenečeni nad potenciali, sposobnostmi in interesi, ki jih odkrijejo pri sebi in drugih. Pravila varnosti in učni cilji določajo meje in usmeritve. Učenje na prostem pa nas napolni z energijo in navduši za nadaljnje delo. »Širjenje obzorij« je skupni rezultat učenja v naravnem okolju.

Učenje na prostem postaja bolj enotno. Veliko oblik učenja na prostem prečka tradicionalne meje. Ponudniki rekreacije posvečajo več pozornosti osebnemu in socialnemu razvoju. Pri usposabljanju za osebni razvoj se kaže večje zanimanje za okolje in trajnostni razvoj, terenske raziskave pa so vse bolj razvojno in aktivno naravnane. Izkušnje udeležencev so bogatejše, ker ponudniki razvijajo širši pogled in bolj celovito izvedbo.

Foto: Matej Mlakar

Od ustanovitve Inštituta za učenje na prostem (IOL) leta 2001 s povezovanjem šestih zunanjih organizacij je inštitut vplival na vse zgoraj našete spremembe. IOL podpira povezovanje in izmenjavo dobrih praks v vseh oblikah učenja na prostem. Praktične izkušnje in vrednote vključujejo povečanje spoštovanja različnosti, enake možnosti in trajnostno rabo okolja.

Dr. Roger Greenaway,
iz raziskave *What is Outdoor Learning?*
Prevedla in priredila: mag. Mojca Rudolf

Vir: http://www.outdoor-learning.org/what_is_outdoor_learning/index.htm
(27. 11. 2009)

JE NEBO MODRO, KER SO BELI OBLAKI NAJLEPŠI NA MODRI PODLAGI?

Naj spodbudimo otroke k občudovanju ali jim razložimo skrivnost svetlobe? Odločitev je težka.

ATMOSFERA

Atmosfera je mešanica molekul in drugih delcev, ki obkrožajo Zemljo. Sestavljena je iz dušika (78 %) in kisika (21 %). Argon in voda (v obliki pare, kapljic ali kristalov) sta naslednji najpogostejši snovi. V zraku pa so tudi majhne količine drugih plinov in trdih delcev, kot so prah, saje, cvetni prah in sol iz oceanov. Sestava atmosfere se spreminja glede na lokacijo, vreme in druge vplive. Po nevihti ali v bližini oceanov je v zraku lahko več vode. Vulkani lahko izstrelijo veliko prahu visoko v ozračje. Onesnaževanje lahko doda različne pline, prah ali saje.

Atmosfera je gostejša pri dnu, v bližini Zemlje. Z višino pa postopoma postaja redkejša. Med atmosfero in vesoljem ni ostre meje.

SVETLOBA

Svetloba je oblika energije, ki potuje v valovih. Je nihanje elektromagnetnega polja. Elektromagnetni valovi skozi vesolje potujejo s hitrostjo 300 000 km/s. To imenujemo hitrost svetlobe.

Energija sevanja je odvisna od valovne dolžine in frekvence. Valovna dolžina je razdalja med vrhovi valov. Frekvenca pa je število valov na sekundo. Daljša ko je valovna dolžina svetlobe, nižja je frekvenca in manj energije vsebuje.

BARVA SVETLOBE

Vidna svetloba je del elektromagnetnega spektra, ki ga naše oko lahko vidi. Svetloba sonca ali žarnice je videti bela, v resnici pa je sestavljena iz veliko barv. Različne barve vidimo, če svetlobo ločimo s prizmo. Vidimo pa jih tudi v mavrici na nebu.

Barve se neprestano mešajo med sabo. Ne eni strani spektra sta rdeča in oranžna, ki postopoma prehajata v rumeno, zeleno, modro, indigo in vijolično. Vijolična ima najkrajšo valovno dolžino v vidnem spektru. To pomeni, da ima najvišjo frekvenco in energijo. Rdeča ima najdaljšo valovno dolžino, najnižjo frekvenco in energijo.

SVETLOBA V ZRAKU

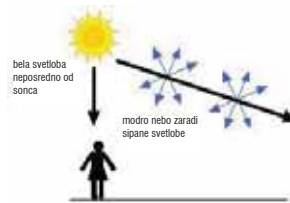
Svetloba skozi vesolje potuje v ravnih črtah, dokler je nič ne zmoti. V atmosferi svetloba potuje naravnost, dokler ne udari v delce prahu ali plinske molekule. Kaj se zgodi s svetlobo, je odvisno od njene valovne dolžine in velikosti delcev, v katere se zaleti.

Delci prahu in vodne kapljice so veliko večji kot valovna dolžina vidne svetlobe. Ko svetloba zadene te delce, se odbije v različne smeri. Vse različne barve svetlobe se takrat odbijejo v isto smer. Ta odbita svetloba je videti bela, ker še vedno vsebuje vse barve.

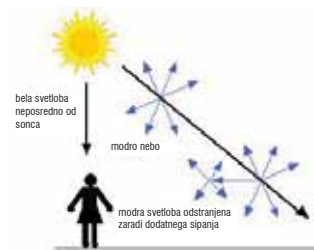
Plinske molekule zraka pa so manjše, kot je valovna dolžina vidne svetlobe. Če se svetloba zaleti vanje, se obnaša različno. Vse barve se lahko absorbirajo – vpijejo v molekule. A svetloba z višjo frekvenco (modra, vijolična) se absorbira pogosteje kot svetloba z nižjo frekvenco (rdeča). Molekule nato oddajajo oziroma sipajo to svetlobo v različne smeri.

ZAKAJ JE NEBO MODRO?

Ob prehodu svetlobe skozi atmosfero večina svetlobe z veliko valovno dolžino potuje naravnost skozi. Zrak vpliva le na malo

rdeče, oranžne in rumene svetlobe. Mnogo svetlobe s kratko valovno dolžino pa se absorbira (vpije) v molekule plina v zraku. Absorbirana modra svetloba nato izžareva in se sipa v različne smeri. Razsipa se vsepovsod po nebu. V katero koli smer pogledate, nekaj te sipane modre svetlobe pride do vas. Nebo je zato videti modro. Sipa se tudi vijolična svetloba, a naše oči so bolj občutljive na modro.

rdeče, oranžne in rumene svetlobe.

Mnogo svetlobe s kratko valovno dolžino pa se absorbira (vpije) v molekule plina v zraku. Absorbirana modra svetloba nato izžareva in se sipa v različne smeri. Razsipa se vsepovsod po nebu. V katero koli smer pogledate, nekaj te sipane modre svetlobe pride do vas. Nebo je zato videti modro. Sipa se tudi vijolična svetloba, a naše oči so bolj občutljive na modro.

Bliže horizontu je nebo bolj blede modro. Da vas doseže, mora razsipana modra svetloba prepotovati več zraka. Nekaj te svetlobe se ponovno zaleti v molekule in se še enkrat siplje v druge smeri. Tako manj svetlobe doseže vaše oči. Barva neba v bližini horizonta je tako blede ali skoraj bela.

ČRNO NEBO IN BELO SONCE V VESOLJU

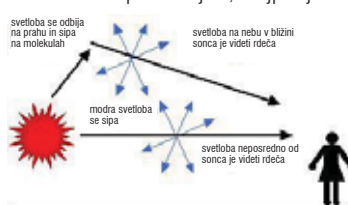
Sonca z Zemlje vidimo rumene barve. Če bi bili zunaj v vesolju, pa bi Sonce videli belo. V vesolju ni atmosfere, ki bi ovirala svetlobo, da bi se sipala. Do oči tako pridejo vse barve, ki skupaj dajo belo barvo.

Na Zemlji pa so iz direktnih žarkov od Sonca odstranjene svetlobe s kratko valovno dolžino (modra in vijolična), ki se razsipajo na vse strani. Preostale barve skupaj so videti rumeno.

V vesolju nebo vidimo temno in črno, in ne modro, tudi če sije sonce. To je zato, ker ni atmosfere in posledično ni svetlobe, ki bi se sipala.

ZAKAJ JE SONČNI ZAHOD RDEČE BARVE?

Ko sonce zahaja, mora svetloba prepotovati večji del atmosfere, da nas doseže. Več svetlobe se odbije in sipa. Ker nas doseže manj direktne svetlobe, je sonce videti manj žareče. Barva sonca se začne spreminjati, najprej v oranžno, nato v rdečo. To je zato,

ker se še več kratkovalovne modre in zelene svetlobe absorbira na molekule zraka in se dodatno sipa. Le dolgovalovna rdeča in oranžna svetloba direktno doseže naše oko.

Nebo okrog zahajajočega sonca je lahko različnih barv. Najbolj spektakularne barve so, kadar zrak vsebuje veliko majhnih delcev prahu in vode. Ti delci odbijajo svetlobo v vse smeri. Nekaj svetlobe pa vseeno potuje naravnost k nam. Vidimo predvsem dolgovalovno svetlobo, nebo pa zglveda rdeče, roza in oranžno.

Vprašanji verjetno ne bo zmanjkalo. Med zanimivejšimi sta Kakšne barve je bilo nebo takrat, ko v atmosferi še ni bilo kisika? in Zakaj nebo ni vijolične barve?

Irena Kokalj, Drago Lužar

Vir: Science Made Simple

http://www.sciencemadesimple.com/sky_blue.html

KAKŠNO LETO NAM OBETA MESEC DECEMBER V SLOVENSKIH PREGOVORIH?

Foto: Nataša Sardinšek

- Grudna mraz in sneg, žita dosti prek in prek.
- Grudna suh veter piska, poleti po suhi pomladi nato suša pritiska.
- Kadar v adventu jug hladi, drugo leto dosti sadja rodi.
- Kolikor bliže božič mlaja, toliko hujši mraz prihaja.
- Polna luna blizu božiča južno zimo nam da.
- Kolikor ivja se o božiču na vejah blesti, toliko sadja prihodnje leto zori.
- Prvi teden huda zima, osem tednov ne odkima.
- Na Barbaro (4. 12.) mraz bo trajal ves zimski čas.
- O božiču zeleno, o veliki noči sneženo.
- Če vidiš rimsko cesto na sveto noč sijati, se je dobre letine nadejati.

- Če Štefana (26. 12.) burja prinese, vinogradniku pridelek odnese.
- Tepežni dan (28. 12.) oblačen, ne boš ob letu kruha lačen.
- Ako se zmrzlina grudna ne otaja, še prosinca hujši mraz postaja.
- Če na božič dežuje, prihodnje leto močo oznanjuje.

MI SI ŽELIMO SONČNO LETO

Otroci izražajo ustvarjalnost na različne načine. V ta namen v domu Štrk izvajamo kreativne delavnice, v katerih se lotimo izdelave različnih izdelkov.

Velikokrat rečemo, da so otroci sončki, ki nas razveseljujejo. Pri nas

si lahko vsak naredi svojega, ki ga potem kot spomin na bivanje pri nas odnese domov.

Izdelamo ga iz mavca, ki ga pomešamo z vodo, nato pa to maso vlijemo v model. Pustimo, da se strdi. Posušenega otroci z veliko domišljije poljubno pobarvajo z vodenimi barvicami.

Nastanejo čudoviti izdelki, ki niso samo lep spomin, ampak tudi okras, ki polepša še tako turoben dan.

Nataša Sardinšek, prof.

KAKO PA DRUGOD

ZERUM iz Nemčije

ZERUM (Zentrum für Erlebnispädagogik und Umweltbildung) je eden od treh centrov, ki delujejo v okviru bsj Marburg iz Nemčije. To je nevladna organizacija, ki se ukvarja z mladimi. Ustanovljena je bila leta 1986 v sodelovanju z oddelkom za športno vzgojo Philipps univerze v Marburgu. Delujejo predvsem v socialno ogroženih predelih, kjer sodelujejo s šolami, socialno službo in ustanovami za delo z mladino s posebnimi potrebami.

V ZERUM-u je jeseni potekala konferenca o poučevanju na prostem, zato smo ga lahko tudi bolj natančno spoznali. Leži v mestu Ueckermünde v skrajno severovzhodnem delu Nemčije, ob meji s Poljsko, tik ob obali Baltiškega morja.

ZERUM je specializiran za integracijo telesno prizadetih fantov in deklet s pomočjo učenja in aktivnosti v naravi. Temu primerno je center opremljen tako s posebno bivalno opremo

za invalide kot tudi z vsemi pripomočki za delo v naravi. V okolici je veliko »naprav« za razvijanje čutil, spretnosti in samostojnosti. Na voljo so tudi kolesa, prilagojena posebnim potrebam. V program vključujejo tudi vodo, zato imajo tudi čolne, splave in ladjo. Ladja je edinstvena, saj je v celoti prilagojena invalidom, od dvigal ob stopnicah do dodatnih varoval in oprijemal. Udeleženci lahko ladjo tudi krmarijo. ZERUM je edini center v Nemčiji, ki je v celoti prilagojen invalidom.

VZERUM-upotekatudinacionalnipilotskiprojektpridobivanja kvalifikacij strokovnjakov za vključevanje poučevanja na prostem v delo z mladino s posebnimi potrebami.

ZERUM Slovencem ni neznan, saj Sonček (Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije) skupaj z njimi sodeluje v projektu Breaking Barriers, v okviru katerega so se tudi Slovenci udeležili tabora v centru ZERUM.

Irena Kokalj, prof.

KURENT

V domu Štrk vsi otroci spoznajo kurenta.

Foto: Vlado Štumberger

S Ptujkega polja prihaja pustna maska kurent ali korant, kot ga imenujejo domačini.

Včasih je kurent lahko bil samo mlad, neporočen fant, danes pa se lahko v kurentijo oblečejo že otroci, dekleta, žene in starejši moški.

Korant ima oblečen debel kožuh iz ovčjih kož. Okrog pasu nosi verigo, na kateri so obešeni veliki kravji zvonci, na glavi pa še s pisanimi trakovi bogato okrašeno kapo.

Ko v roko vzame ježevko, se vanj naseli demonska moč. Ko poskakuje naokrog in mu zvonci močno bijejo, se rokuje z ljudmi in prinaša srečo.

Po izročilu kurent s poskakovanjem, ki povzroča hud trušč, iz dežele odganja zimo in vanjo kliče pomlad ter dobro letino.

Nataša Sardinšek, prof.

PANONSKA HIŠA

V domu Štrk izvajamo tudi družboslovne tedne, kjer dajemo velik poudarek predstavitvi bogate stavbne dediščine Ptujkega polja. Srečo imamo, da v bližini stoji tudi ena izmed najstarejših ohranjenih panonskih hiš v Sloveniji – to je Dominkova domačija, muzej na prostem. Ob obisku hiše se učenci seznanijo z načinom gradnje v panonskem svetu, med ogledom pa spoznavajo tudi nekdanji način življenja podeželskih ljudi. Pokukajo v črno kuhinjo, posedejo ob krušni peči, preizkusijo žrmlje... Po ogledu lahko vpišejo svoja opažanja v delovni list, ki zajema vsebino videnega ob sprehodu skozi hišo.

Dominkova hiša je tipična in v celoti ohranjena panonska hiša. Stara je 300 let. Stanovanjski in gospodarski del sta neločljivo povezana v obliki črke L – na ogel (akel). Hiša je v celoti lesena, lesena bruna pa so z obeh strani ometana z debelo plastjo ilovice. Krita je z rženo slamo, po obliki je streha dvokapna in čopasta s širokimi napušči. Nekaj posebnega pa je tudi lesen dimnik. Razporeditev prostorov je tipična: veža s črno kuhinjo, bivalni prostor s krušno pečjo, ki mu tudi tukaj pravijo hiša, ter izba in shramba. Vrata so nizka, tudi strop je zelo nizek. Manj tipična kot razporeditev prostorov je oprema, zlasti v črni kuhinji in hiši. Okoli krušne peči je še vedno originalna klop, ki so jo razširili in spremenili v ležišče, nad mizo pa je še vedno bogkov kot.

Iznajdljivost ljudi dokazujejo številne rešitve in orodja v gospodarskem delu domačije, kjer je šest različnih prostorov (skedenj – gumno, hlev, klet, priročna delavnica, steljnik in zrna klet). To dokazuje, da se je način bivanja in gospodarjenja že oddaljil od tistega "vse v enem prostoru". Od predmetov in orodij sodijo med najbolj zanimive žrmlje za mletje žita, nečke za

Foto: Nataša Sardinšek

mesenje kruha, stopo za pridobivanje ajdove ali prosene kaše, krpele za nošenje stelje, dve vrsti burkelj, ene za prenašanje lončenih in ene za prenašanje železnih loncev, glavnik ali "babo" za česanje sirka.

K hiši spada še svinjak, dva koruznjaka (eden lesen, drugi pleten iz šibja), trije s slamo kriti panji za čebele in 7 m globok vodnjak s talno vodo.

Nataša Sardinšek, prof.

ALEKSEJ KUZMIN

- nekdanji tekmovalca alpskih disciplin,
- dolgoletni trener mladinske alpske reprezentance,
- učitelj in trener alpskega smučanja, učitelj tekov, plavanja in tenisa,
- vodja številnih kadrovskih tečajev za učitelje smučanja po vsej Sloveniji,
- dolgoletni član izobraževalne vrste ZUTS Slovenije – A demo team,
- dolgoletni član izpitne komisije ZUTS Slovenije,
- član sekretariata ZUTS Slovenije – vodja vzhodne regije,
- član strokovnega sveta ZUTS Slovenije za alpsko smučanje,
- soavtor priručnika Smučarska abeceda,
- vsestranski športnik, ki rad kolesari, se potaplja, vesla, igra tenis.

V ČSOD je od novembra 2006 zaposlen kot učitelj športa v domu Štrk, od januarja 2009 pa nadomešča vodjo doma v OE Peca. Poznan je kot razumen, široko razgledan, strokoven, iznajdljiv in skromen sodelavec.

Koliko let že smučaš?

Smučam od svojega 4. leta: rekreativno, tekmovalno, polprofesionalno in profesionalno. V bistvu je moje življenje ves čas tako ali drugače povezano s smučanjem.

Kaj meniš o aktualni šoli smučanja – v katero smer se bo smučarska tehnika in oprema še razvijala?

Smučarska tehnika in oprema sta povezani. Razvoj ene ne more brez razvoja druge. Menim, da se bo nadaljeval trend (govorim za tekmovalno smučanje) še večjih naklonov in nagibov smučarjev v zavoj, zmanjševali se bodo stranski loki smuč, zniževale se bodo podložne plošče. Poudarek bo na še večji varnosti (zaščitne ograje, hitrejši odzivni čas reševalcev, zmanjševanje hitrosti...). V prihodnje bodo tekmovalci trenirali in tekmovali (morda nekateri že?) s pomočjo vizualizacije, tekmovanja pa se bodo selila na ledenike, dvorane in v Rusijo. Vsem smučarjem priporočam uporabo čelade, zavedati pa se morajo, da čelada zmanjšuje zvoke iz okolice in zaradi tega smučamo malo hitreje!!

Kaj meniš o stalnem izpopolnjevanju, seminarjih in licencah učiteljev smučanja?

Izobraževanje in izpopolnjevanje je zaradi nenehnega razvoja potrebno. Nikomur ne bi smela biti odveč udeležba na vsaj enem seminarju v sezoni. Sam se kar na svoje stroške vsako leto udeležim treh ISIA seminarjev, seminarja za vodje kadrovskih tečajev in priprav državne izpitne komisije. V prostem času vsako leto še sam vodim nekaj izobraževalnih smučarskih seminarjev. Licence za učitelje smučanja opredeljuje Zakon o varnosti na javnih smučiščih in po svojih močeh se trudim, da jih učitelji smučanja, ki jih potrebujejo, dobijo pravočasno.

Poznan si kot izjemno hiter smučar, zato me zanima, kje si se najhitreje peljal?

V Schladmingu. Med prostim smučanjem na odprti turistični proggi sem se brez problema peljal preko 110 km/h. V smuku je šlo dosti hitreje, vendar niso izmerili hitrosti.

Ali bi si upal zapeljati se po »puklu« planiške velikanke?

Sem se že, in to po celcu! Skakalci so res junaki Planice! Vsakemu, ki ima možnost, svetujem ogled poletov ali pogled na letalnico z vrha zaletišča.

Kaj šteješ za svoj največji tekmovalni dosežek?

Do mladinske kategorije sem bil tekmovalca, vendar nisem dosegal kakšnih medijsko odmevnih rezultatov. Kasneje, kot demonstrator, pa nisem imel posebnih tekmovalj, kjer bi merili čas, hitrost, daljavo.

Katere znane športnike/ce si treniral?

Kot demonstrator sem delal z žensko A reprezentanco Slovenije in nekaterimi našimi najboljšimi smučarkami, kot sta Alenka Dovžan in Mojca Suhadolc. S tujimi pa z ekipami Japonske in Danske, bil pa sem tudi demonstrator na treningu tehnike z Janico in Ivico Kostelić.

Koliko parov smuč si do sedaj že zamenjal?

Ooo, veliko! Vrsto let sem smučal na elankah, službeno še vedno. Sedaj pa sodelujem s podjetjem VITA, ki je uvoznik smučarske opreme Fischer

Foto: Martin Kreč

za Slovenijo. V zadnjem času menjam dva para na leto. Kot zanimivost naj povem, da imajo boljši (ne najboljši) tekmovalci vsaj po tri pare za vsako disciplino, to pomeni najmanj 12

parov na leto. Najboljši smučarji v svetovnem pokalu imajo tudi po 10 in več parov smuč, ki morajo biti na dan tekme optimalno pripravljene. Si predstavljate delo serviserja v ekipi, kjer je pet tekmovalcev?!

Katero slovensko smučišče imaš za »domicilno«?

Veliko sem na Rogli, Mariborskem Pohorju, zadnje čase pa tudi v Črni na Koroškem.

Si predstavljaš svoje življenje brez smučanja?

Če bi me to vprašal pred leti, bi bil odgovor ne. Zdaj si ga lahko. Nisem več eksistenčno vezan nanj. Še vedno pa rad delam in smučam.

Kakšen izziv si čutil ob pisanju prošnje za delo učitelja športa v ČSOD?

Aktivno in razgibano delo z mladimi, ki se pretežno dogaja zunaj, v naravi. Nov izziv in drugačen način dela, kot sem ga opravljal pred tem.

Kako gledaš na izvajanje programa smučanja v ČSOD?

Mislím, da je dobro zastavljeno. Bistveno je, da učenci čim manj stojijo v vrsti in ne izvajajo vaj zaradi vaj samih. Otroke moramo učiti med smučanjem, iskati posamezne dobre izvedbe, jih vzpodbujati in pohvaliti, predvsem pa smučati, smučati.

Kaj zanimivega, česar sodelavci ne vemo, si v življenju še počel?

Skoraj vse je vezano na smučanje in šport. Smučanje je šport, kjer potekajo treningi in tekmovanja po celem svetu. Veliko sem potoval in spoznal veliko ljudi. Naredil sem veliko dobrih stvari, včasih pa tudi kakšno neumnost, kot npr. na Japonskem. Tam sem bil povabljen na sprejem, ki se ga je udeležil tudi guverner prefekture Nagano. Ker smo dobro jedli in ..., sem hotel po stari slovenski navadi na koncu še sam plačati »rundo«. Pa so mi gostitelji vljudno dali vedeti, da niti slučajno nimam dovolj denarja, da v tistem hotelu plačam pijačo za kakšnih 50 ljudi.

Glede na ime in priimek, imaš morda kaj »ruskih« korenin?

Imam! Pradedek Konstantin Vasiljevič Kuzmin je bil predavatelj na vojaški akademiji v Moskvi.

Kako »prenaša« družina tvojo stalno odsotnost od doma?

Zdaj sem malo več doma in je lažje.

Ali znaš kaj skuhati oz. rad kaj dobrega poješ?

Kuhati znam, najraje pa pečem na žaru. Jem vse, še posebej pa mi je všeč vzhodnjaška hrana. Kot zanimivost naj povem, da sem na Japonskem jedel marsikaj, med drugim različne alge, surovo konjsko meso in pečene čebele.

Kaj počneš poleti, ko ne smučaš?

Zdaj poleti skoraj ne smučam več! Rad sem na morju. Všeč so mi skoraj vsi vodni športi, najraje pa jadram.

Kakšen je tvoj življenjski moto?

Izkoristi dan!

Bi kaj zaželel sodelavcem v prihajajočem novem letu?

V novem letu želim bralcem revije ŠOLA V NARAVI in vsem sodelavcem vesele božične praznike in srečno, predvsem pa zdravo in užitkov polno leto 2010!

Spraševal je Martin Kreč

Organizirane ZIMSKE POČITNICE IN ZIMSKE RADOSTI

Dom Kavka, 14. 2. - 19. 2. 2010

Dom Radenci, 14. 2. - 19. 2. 2010

Dom Ajda, 21. 2. - 26. 2. 2010

Dom Rak, 21. 2. - 26. 2. 2010

Dom Škorpiljon, 21. 2. - 26. 2. 2010

**Prijave bomo začeli zbirati s 1. januarjem 2010.
Informacije in prijava na www.csod.si.**

Foto: Arhiv Doma Medved in Lipa

NOVOLETNO VOŠČILO

*Naj pisane lučke v očeh otrok, ki se vračajo iz šole v naravi,
žarijo in se iskrijo tudi v prihodnjem letu.
Naj lepe besede iz njihovih src govorijo o lepoti sveta.*

Hvala lepa za vaše sodelovanje in vse spodbude v tem letu.

*Želim Vam veliko zdravja, sreče in prijetnih
trenutkov ter vesele božične praznike in srečno novo leto 2010.*

Matjaž Zajčevič in sodelavci